

I-196

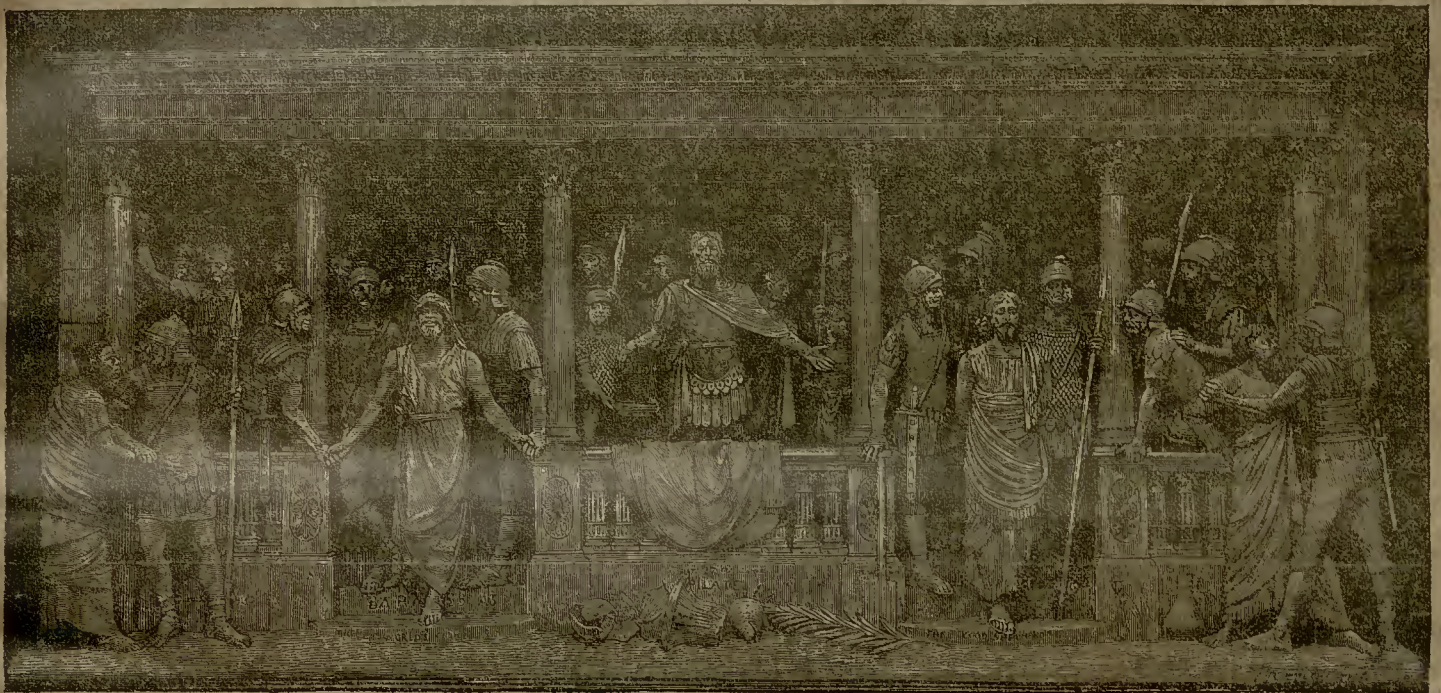

“ԹՈՂ ՏՈՒՆԻՔ ՄԱՆԻ ՏԱՌՅԸ ՈՐ ԻՆՏԻ ԳԱՆ.” ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16.

ՀԱՏՈՐ ԻԹ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՈՒՄ 1, 1900

ԹԻԻ 1

ՔՐԻՍՏՈՍ ԹԷ ԲԱՐԱԲԱՍ

Այս ամիս Շենդեան Տօնը կը տօնենք, և միտք կը բերենք թէ ի՞նչ պէս երկնային զօրքերը երգեցին երբ Քրիստոս ծնաւ Բեթլեհեմի մէջ։ Այս էր կերպը որով հրեշտակները ողջունեցին Քրիստոսի աշխարհ գալը։ Այս պատկերը կը ցուցնէ թէ մարդիկ ի՞նչ պէս ընդունեցին զԱնիկա։ Կը տեսնենք Պոնտայի Պիղատոս կուսակալը որ մէջտեղը կայնա՞ծ իր մէկ կողմը կը ցուցնէ Քրիստոսը, և միւս կողմը՝ Բարաբան, և կը հարցնէ, “Ո՞րը կ’ուզէք որ ձեզի արձակեմ։ Բարաբա՞ն թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ’ըսուի։” Եւ անոնք աւաղակ և մարդասպան Բարաբան ընտրեցին։ Եւ սակայն աւելնալով չմերժեցին Աստուծոյ՝ մարդոց շնորհած մեծ պարգևը։ Բայ ի Արեւելքէն եկող մոգերէն և Սիմէօն ծերունիքէն և Աննա մարգարէէն, կը գտնուէին ձրիներ ալ որ իրենց սիրտերը անոր քային, և անոր դատապարտութեան օրը վշտաբեկ այր և

կին մարդիկ կային որոնք կը սիրէին Քրիստոսը անհուն սիրով զոր ոչ ոք ունէր կուսակալին կամ Հրէից գլխաւորներուն հանդէպ որոնք դատապարտեցին զԱնիկա։

Հիմա ալ այսպէս է բանը։ Կան այնպիսիներ որոնք Քրիստոսը կ’ընդունին, ոչ միայն Բարաբայի նման չար մարդոցմէ աւելի նախապատիւ համարելով զանիկա, այլ բոլոր ուրիշ բարեկամներէ ալ աւելի, և այս օրհնեալ Տէրոջ հանդէպ իրենց սիրոյ և մեծարանաց սաստկութենէն կ’ըսեն, “Ո՞վ ունիմ ես երկնից մէջ. երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր։” Բայց կան ուրիշներ որոնք անիոյթ են անոր նկատմամբ։ Ընտրութիւն ընելու աւաճարկութիւնը մեզի ալ կը ներկայացուի, ինչպէս Հրեաներուն ներկայացուցաւ։ Պիտի ընտրե՞նք բարիներուն, մաքուրներուն և Քրիստոսը սիրողներուն ընկերակցութիւնը, որոնց թագաւորը և Գլուխը Քրիստոս է, թէ պիտի ընտրենք չարներուն և անպա-

տիւներուն ընկերութիւնը որոնց ներկայացուցին է Բարաբա։ Կ’ուզե՞նք Քրիստոսի կողմն ըլլալ և անոր շնորհքով անոր պէս ըլլալ և անոր գեղեցիկ բնակարանին յարմար, թէ կ’ուզենք ապրիլ անձնասէր և անարժան կեանքով, այնպէս որ հանդերձեալ աշխարհին մէջ մեր բնական և յարմար բնակարանը Բարաբայի և անոր նմաններուն հետ ըլլայ։

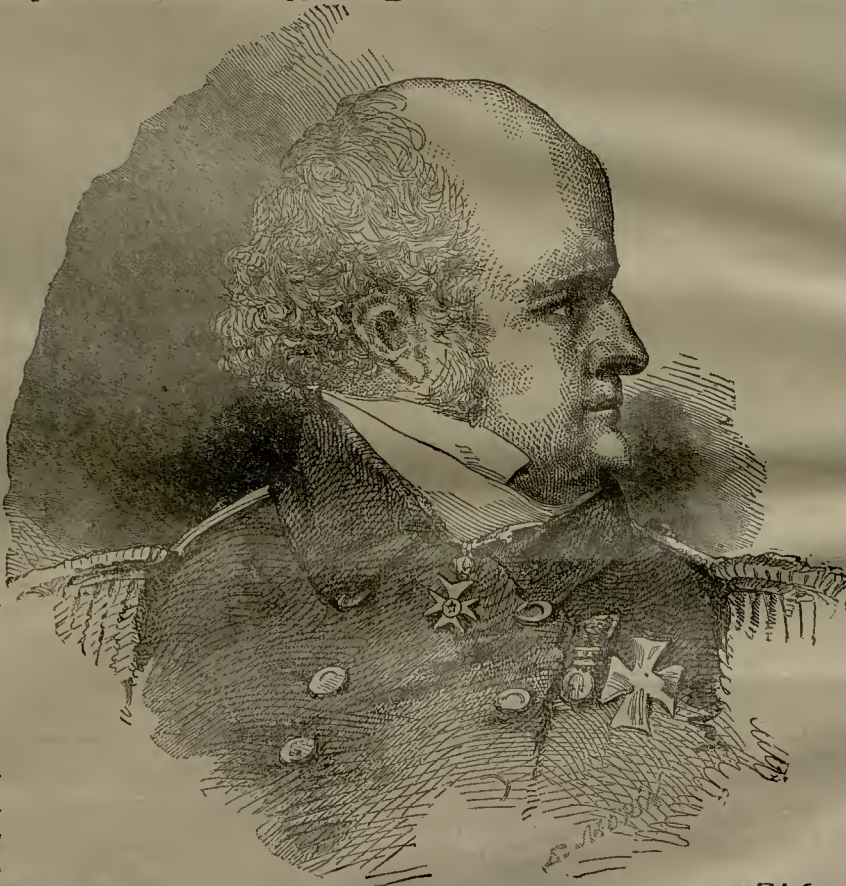
→→→→→

ՈՋՆԻ

Մարդ կը կարծէ թէ ողնին ասեղի ողջ բարձ մըն է։ Եւ իրաւ որ այնպէս է, միայն թէ ողնիին ասեղներուն սուր ծայրերը դուրսի կողմն են վտանակ ներսն ըլլալու։ Չայն մը հանեցէք և նայեցէք թէ ի՞նչ կը պատահի։ Ողնին ականջները կը տնկէ, գլուխը մարմնին ներքեւ և ոտքերը ծնօտին տակը կը քաշէ, և մէկ վայրկենի մէջ սուր ծայրերով գնտակի մը կը վռնուի։ Վա՛յ այն շան կամ աղուէսին որ հիմա կը ջանայ զանիկա

ուտել: Կենդանի մը, որ կը փափաքի լիպրա մը գնդասեղ և ասեղ իրեն նախաճաշ ընել, կրնայ ողջ ողնի մը ընթերիք ընել: Ողնիին ձագը աշխարհ կու գայ Մայիսին մէջերը: Մարդ զանիկա առաջին անգամ տեսնելուն՝ կը խորհի թէ այդ պզտիկը յարմարութիւն չունի կեանքի պայքարը մղելու: Կոյր և խուլ կը ծնի, մորթը կարմիր է և այնքան բարակ՝ որ գրեթէ կըրնաք տեսնել մէջէն կոնակին վրայի հետաքրքրաշարժ ճերմակ փետուրները կամ փուշերը: Ասոնք կակուղ են, և քիչ ծառայութիւն կրնան ընել եթէ չուն մը կամ կատու մը անոր բնակարանը մտնէ անոր մօր դուռս գտնուած ժամանակը: Միևնոյն բոյնին մէջ իրեն հետ կ'ունենայ երկու կամ երեք եղբայրներ կամ քոյրեր: Տեսնելու կամ լսելու կարող եղածին պէս՝ կը ծանօթանայ անոնց: Բայց ողնիին ձագը երբեք չնմանիր իր փշտ հօր և մօր, մինչև որ քանի մը ամիսներ չանցնին: Օգոստոսի վերջերը անոր փուշերը աւելի մթագոյն կ'ըլլան, աւելի զօրաւոր և աւելի առատ: Յերեկները բոյնին մէջ կը մնայ: Գիշերները աներկիւղ դուռս կ'երկէ և կը պտըտի ասդին անդին, կը կտարտէ բզէզներու կեղևները զորոնք կը գտնէ լուսնի լուսով ժուռ եկած ժամանակը, և շատ ճծիներ և թրթուրներ կ'ուտէ, վասն զի Միջատակեր կոչուած կենդանիներէն է: Բայց կը սիրէ ուտել նաև ուրիշ աղէկ բաներ ալ: Խեղճ գորտերը, բոլոր ցերեկը ասդին անդին կերակուր փնտռելու համար թափառելէ ետքը, գիշերը պէտք ունին ողնիին ակաւաններէն զգուշանալու: Եթէ անօթի ողնի մը իր ճամբուն վրայ օձի մը հանդիպի, շատ կ'ուրախանայ: Թուռաւոր օձէն այնքան կը վախնայ որ քան կը վախնայ բզեղէն, այսինքն երբեք չվախնար անկէ: Կը թուի թէ թոյնէ չազդուիր: Եթէ խայթուի իր փափուկ քթէն, պաղարիւնութեամբ կը լղէ վէրքը և կը վաղէ իր սողուն թշնամիին ետեւէն և կը խածնէ զանիկա կոնակի սակորէն: Քանի մը վայրկեանի մէջ ողնիին կ'ուտէ, կը լնցնէ իր ընթերիքը, միշտ օձին պոչէն սկսելով, և ուտելով զայն դէպ ի գլուխը, անոր ոսկորները կերած ժամանակը

չառաչման ձայներ հանելով ինչպէս ձի մը կ'ընէ ստեպղին կերած ժամանակը: Երկրագործները կը տրտնջան որ ողնիին գոհ չըլլար լոկ օձ, գորտ և ճծիներ ուտելով, այլ կը մտնէ ամբարանոցներուն մէջ և հաւկիթ կը գողնայ, և եթէ քիչ ըլլայ հաւկիթ, երբեմն զանոնք ածող հաւերուն ալ ետեւէն կ'իջնայ: Իրօք այս նենգաւոր արարածը յանցապարտ է այն քանի մը սև յանցանքներով որոնց համար աղուէսը սաստկապէս ամբաստանուած է: Մինչև անգամ կաքաւներ և նապաստակներ ցաւով հասկըցած են թէ ողնիին իրենց ալ կը վրասէ, և երբեմն զոհ գացած են անոր

սուր և զօրաւոր ակաւաններուն: Երբ ձմեռ կու գայ, ողնիին կը մտնէ մամուռէ և տերեւներէ շինուած բոյն մը ցանկի մը կամ սնամէջ ծառի մը մէջ և ցուրտ եղանակի միջոցին կը քնանայ հոն: Գարնան մէջ կ'արթննայ և կին մը կ'առնէ: Սա այնպէս կը ծածկէ իրենց մամուռէ բոյնը, որ կաթիլ մը անձրև ներս չկրնար անցնիլ: Յետոյ մայր ողնիին ձագեր կը բերէ իրենց հանգըստաւետ բնակարանին մէջ և կը հսկէ անոնց վրայ, մինչև որ անոնց փուշերը կարծրանան և սուրնան իրեններուն պէս և կարող ըլլան իրենքդ իրենք հողալ:

ՍՐԸ ԶՈՆ ՅԻՍՆՔԻՆ

Չկայ վտանգ մը որ իր հրապոյրը չունենայ կարգ մը մարդոց համար: Սթէնլի կրկին և կրկին վերադարձաւ

Կեդրոնական Ափրիկէի անապատները, հակառակ անօթութենէ և տենդէ տանջուելուն և իր Եւրոպացի ուղեկիցներուն մահուանը ու բնիկներուն թշնամութեանը: Նանսէն, Փիլի և ուրիշ Արջային Բևեռի խուզարկուներ գոհ եղած չեն մէկ ձմեռ ծայրագոյն Հիւսիսի մթութեան և կծու ցուրտին մէջ անցընելով, այլ երկրորդ կամ երրորդ անգամ նորէն կ'երթան այն կողմերը խուզարկելու: Այս կարգէ անձերէն մէկն է Սըր Զոն Յըրանքլին, որ Սնդդիա ծնաւ 1786 ին: Երբ դեռ 14 տարեկան էր միայն, մասնակից եղաւ Նէլսոնի ծովային մեծ յաղթութիւններուն, և յաջորդ տարին Աստրալիական ծովերուն մէջ խուզարկութեան դացող արշաւախումբի մը ընկերացաւ: Իր առաջին Արջային խուզարկութիւնն եղաւ 1818 ին. բայց իր երկու նաւերէն մէկը այնքան ծանր կերպով ֆրասուեցաւ սառնամանիքէն որ նոյն տարուան մէջ նորէն ետ դարձաւ: Կրկին ճամբայ ելաւ 1819 ին, և այս անգամ բացակայ գտնուեցաւ երեք տարի, մեծամեծ դժուարութիւններու տակաւ, բայց 5,500 մղոնէ աւելի ցամաք և ծով ճամբորդեց և մեծ յաւելումներ ըրաւ Հիւսիսային Ամերիկայի Արջային սահմաններուն վրայով աշխարհի գիտութեան վրայ: Նորէն դնաց 1825 ին և վերադարձաւ 1827 ին, և այս անգամ իր ճամբորդութիւնը առաջիններէն շատ մը նուազ տառապալի եղաւ: Սըր Զոն Յըրանքլինի ճամբորդութիւնները աւելանալուն կողմին եղան բաւական տարիներ. բայց 1845 ին որոշուեցաւ ուրիշ արշաւախումբ մը ղրկել աւարտելու համար հիւսիսային արեւմտեան անցքին, այսինքն ծովային ճամբու մը, խուզարկութիւնը Հիւսիսային Ամերիկայի հիւսիսակողմը: Սըր Զոն Յըրանքլին իբրեւ երէց Արջային ծովասպայ ըսաւ թէ հրամանատարի պաշտօնն իր իրաւունքն է, բայց երբ պատասխան տրուեցաւ թէ միթէ ինք 60 տարեկան չէ՞ր և անցուցած չէ՞ր այդպիսի պաշտօն մը կատարելու տարիքը, ըսաւ, «Ոչ, ես 59 տարեկան եմ միայն»: Այդ արշաւախումբէն ոչ մէկը ետ դարձաւ. և շատ տարիներ յետոյ և երկարատեւ խուզարկութիւններէ ետեւ ստուգուե-

ցաւ այդ երկրախոյզներուն վիճակը: Տիկին Յրանքին զարմանալի անձնաւ նուիրութիւն ցուցուց խուզարկութեան համար իր նախանձին մէջ, իր հարստութեանէն մեծ մաս մը այդ նպատակին յատկացնելով:

ՓՈՔՐԻԿ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՄԸ

«Ստուծոյ նմանող եղէք սիրելի զաւակներու պէս» (Եփես. Ե. 1): Գիտէք որ մենք շատ անգամ կ'ուզենք նմանիլ մեր ծնողներուն, անոնց ըրածներուն պէս կ'ընենք և անոնցմէ օրինակ կ'առնենք: Անցեալ օր փոքրիկ տղայ մը ըսաւ, «Երբ մեծ նամ, կ'ուզեմ որ բարի մարդ մը ըլլամ հայրիկին պէս, և քարոզեմ անոր նման»: Շատ ուրիշներ ալ կան որ մեծ ցած և բարի մարդիկ և կիներ եղած են, անոր համար որ քրիստոնեայ ծնողներ ունեցած էին, և ջանացած էին անոնցմէ օրինակ առնել:

Ժամանակաւ աղքատիկ, փոքր իտալացի գերի տղայ մը կար, որուն տէրը Մուրիլլո, շատ մեծ պատկերահան մըն էր: Փոքրիկ գերին, Սեպասթիան, միշտ անոր արուեստանոցին մէջ կը գտնուէր, և կը սիրէր դիտել իր տէրը անոր նկարած միջոցին: Օր մը պատկերահանը իր սենեակին մէջ տեսաւ կնոջ մը գլխուն մէկ կիսկատար պատկերը որ մեծ տաղանդ կը ցուցնէր, և մտածեց թէ արդեօք ո՞վ չինած էր զանիկա: Հարցաւ փորձ ըրաւ, բայց Սեպասթիանի բոլոր ըսածը սա էր թէ օտարականի մը երբեք թոյլ տուած չէր իր տիրոջ սենեակը մտնել անոր բացակայութեան միջոցին: Տէրը չհաւատաց անոր ըսածին: Օր մը երբ դուրսը կը գտնուէր, անակնկալ կերպով տուն դարձաւ և կամացուկ մը արուեստանոցը եկաւ: Դուռը բաց էր, և մեծ զարմանքով տեսաւ որ փոքրիկ գերին երանգապնակը ձեռքը նստած էր պատկերակալին առջև որուն վրայ կախուած էր նոյն իսկ անցեալ օրուան տեսած պատկերը գրեթէ լմնցած: Պատկերահանը հիացած կեցաւ անյարժ, վասն զի գեղեցիկ պատկեր մըն էր այն, և փոքրիկ տղան վիճինովը պատկերին կը դպչէր տեղ տեղ աւելի կատարելութիւն տալու համար անոր: Բայց յաջորդ վայրկե-

նին Սեպասթիան իր տէրը տեսաւ որ դրան մէջ կայնած էր. վեր ցատկեց շատ սարսափած, մտածելով թէ բռնուեցաւ: Բայց պատկերահանը չբարկացաւ, միայն հարցուց թէ ո՞վ սորվեցուց քեզի պատկերահանութիւն: «Դուք, տէր», ըսաւ Սեպասթիան եւ աւելցուց, «ես ձեզ կը դիտէի ամէն օր, և ձեր ինչպէս ընելը դիտելս սորվեցուց ինձի»:

Կ'ուզե՞նք որ մեր կեանքերը բարի և գեղեցիկ ըլլան Ստուծոյ առջևը: Ուրեմն Յիսուսի նայինք վայրկեանէ վայրկեան, օրինակենք անոր վարքը և զգուշութեամբ հետեւինք անոր քայլերուն:

ԸՆՃՈՒՂՏ

Ընձուղտը թէպէտ ոչ ամենածանրը բայց ամենէն բարձր և շատ բարձրն է բոլոր ցամաքային կենդանիներուն մէջ: Մեծ մասով ծառերու տերեւներ կ'ուտէ, ուստի պէտք ունի բարձրահասակ ըլլալու որպէս զի անոնց հասնի: Երբ չափահաս ըլլայ, 15 է մինչև 17 ոտք բարձրութիւն կ'ունենայ, այսինքն միջակ մարդու մը երեք բարձրութիւնը: Ընձուղտներուն բնավայրն է անտառներուն մէջ, և անոնց մօրթերուն գոյները և պիսակները այնչափ կը նմանին ծառերուն բուններուն որ դժուարաւ կը դանազանուին անոնց մէջ, ուստի կը ծածկուին տեսութենէ:

Ափրիկէ ճամբորդողները կ'ըսեն թէ երբեմն ընձուղտներուն շատ մօտէն անցած են առանց անոնց ներկայութիւնն զգալու: Բայց կը սպաննուին Պուրերէն (Պօէր) և Հարաւային Ափրիկէի միւս բնակիչներէն իրենց մօրթին համար որ աղէկ գին կ'արժէ, և կը վախճուի թէ շատ տարիներ չանցած բնաջինջ պիտի ըլլան և անհետանան: Հոս ցուցուածը Լոնտոնի Կենդանաբանական Պարտէզինն է: Թէ՛ արուն և թէ՛ էգը կարճ եղջիւրներ կ'ունենան: Կենդանիին կերակուրը բարձր տեղ մը կը գրուի. անոր շատ դժուար է ծուլ և գետնէն

խոտ կամ ցած թուփեր ուտել: Ընձուղտը կ'աճի կը բազմանայ գերութեան մէջ: Բնաջինջ ընձուղտներ ծնած են Լոնտոնի Կենդանաբանական Պարտէզներուն մէջ: Ընձուղտը մինչև իսկ գերութեան մէջ վայրի կեանքի բնազդ կը ցուցնէ: Բարձր ձայնէ շատ չեն վրդովուիր անոնք, բայց անոնց պահպանը կ'ըսէ թէ «Եթէ գիշեր ատեն գուպաներով սողոսկիմ, այնքան կը վախնան որ կարծեմ իրենք զիրենք վար կը նետեն»: Այսպիսի ձայն մը պահուած գիշատիչ գաղանի մը ձայն կը կարծեն, որ իբր թէ իրենց վրայ պիտի նետուի:

«ԵՍ Կ'ՈՒՋԵՄ»

«Բայց, մայրիկ, ես կ'ուզեմ», պատասխանեց փոքրիկ տղայ մը երբ մայրը «Չկը՛նար ըլլալ», ըսաւ անոր մէկ ուղած բանին համար: Մայրը դժուարաւ կըցաւ զսպել իր ժպիտը, բայց որչափ կրնար, բացատրեց տղին ուղածին կատարումը արդեւոք պարտաւորութեամբ: Սակայն փոքրիկը իր երեսը կախեց տխրութեամբ և իր մանկական ձայնով և հեկեկալով ըսաւ, «Բայց, մայրիկ, ես կ'ուզեմ»: Խեղճ փոքրիկը կը սկսէր սորվիլ դասը զոր իրմէ մեծերու տարիներ պէտք եղած էր սորվելու համար, և որոնք տակաւին կարող եղած չէին բոլորովին սորվիլ: Երբեք դիւրին բան չէ սորվիլը, բայց ո՞րքան կանուխ սկսուի, այնքան քիչ դժուար կ'ըլլայ: Գրեթէ ամէն բան կարելի է սորվիլ եթէ սկսուի մանկութեան մէջ: Երբ մէկը «կ'ուզեմ» ըրաւական պատճառ կը սեպէ իր ուղածին գործադրութեան, դժուար կու-

գայ յանկարծ լսել թէ «Անկարելի է»։ Աւելի աղէկ է կանուխ սորվել անխուսափելիին տեղի տալ, և համբերութեամբ հպատակիլ երբ հարկ ըլլայ հրաժարիլ մեր նպատակներէն և փափաքներէն։ Օգուտ չունի մեր գլուխները քարերուն և պատերուն զարնել կամ մեր նպատակները գործադրելու ելլել տրամաբանութեան, խրատներու կամ համոզումներու հակառակ։ Այսպիսի ընթացք մը կրնայ յաջողիլ ժամանակ մը, բայց եթէ շարունակուի, անշուշտ աղետալի վախճան կ'ուներնայ։ Դասը կանուխ սորվեցէք, այն ատեն աւելի դիւրին կը գտնէք։ Մեր կանոնը ըլլալու չէ ընել ինչ որ կ'ուզենք, այլ ինչ որ ուղիղ է և լուսազոյն։

— 333 —

ԺՈՒԺԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՆՁԱՌՈՐ ՇՈՒՆ ՄԸ

Ազարակի հին կապոյտ կառքը որ պարտէղի կանանց ընդդէմներով և բանջարեղէններով բռնաւորութեամբ էր, հաճելի տեսարան մը կը ներկայացնէր քաղաքին հրապարակին մէջ, և երկրագործը այնպիսի քաղցր դէմք մը և այնպիսի ընտանի կերպարանք մը կը ցուցնէր ամենուն որ շատեր տեսնելով կը ժպտէին կամայ ակամայ։ Բայց երկրագործին շունն էր որուն աւելի կ'ուզուէր անցորդներուն ուշադրութիւնը։ Շքեղ և ընտիր Նիւֆրէնալէն տի շուն մըն էր, ամուսինի պէս սեփսե, բաց ի կուրծքին վրայ պզտիկ ճերմակէ մը և քթին գորշ գոյնէն որ կենդանիին ծերութեան նշանն էր։ Կայնա՞ծ էր իր տիրոջը քով, անցուղարձը կը դիտէր սպասողի նայուածքով, կը շարժէր պոչը վեհ երեւոյթով մը երբ մէկը կը մօտենար բան մը գնելու համար։ Եւ ահա մարդ մը կայնեցաւ քիչ մը և ըսաւ, «Ի՞նչ է շան անունը», «Տառ», պատասխանեց երկրագործն անմիջապէս։ «Տառ, ատիկա տարօրինակ անուն մըն է շան մը համար»։ «Այո, կարծեմ այդպէս է, բայց անոր շատ յարմար անուն է։ Լման անունն է Նիլ Տառ»։ «Հասկըցայ, ժուժկալութեան շուն», ըսաւ օտարականը ժպտելով։ «Կարծեմ շունքն զատ ուրիշ բան չլսմեր»։ «Այո, բայց ատկէ ալ աւելի բան մըն է։ Ժուժկալութեան բարեկարգիչ մըն է կանոնաւոր»։ Թուեցաւ թէ օտարականը կ'ուզէր լսել շան պատմութիւնը։ Ուստի երկրագործը շարունակեց.

(*) Նիլ Տառ Ամերիկայի մէջ հանրածանօթ բարեկարգիչ մըն է ժուժկալութեան։

«Ճի՛մ Մնաու անուն գործաւոր մը, զանկա առաւ փողոցները պտըտող փերեղակէ (չէրչի) մը երբ շունը տակաւին իբր մէկ տարեկան էր։ Ճի՛մ աղէկ գործաւոր մըն էր և վայելուչ անձ մը ուրիշ նկատումներով, բայց երբեք տուն չէր վերադառնար առանց լաւ մը գինովցած ըլլալու։ Օր մը, շունը առնելէն մէկ երկու շաբաթ ետքը, տուն եկաւ սովորականին պէս սաստիկ գինովցած։ Շունը դրան աստիճաններուն վրայ պառկած էր արեւին մէջ։ Շատ կը սիրէր ձիմը, բայց այս անգամ փոխանակ վազել դիմաւորելու, ելաւ միմալով, կռնակի մաշերը խողի մաշերու պէս ցցած և բոլոր ակռաները ցուցնելով։ Գլուխը խելք ունեցող ամէն մարդ պիտի վախճէր, բայց ձիմ ա՛յնքան գինովցած էր որ չէր հասկնար թէ շունը ի՞նչ կ'ընէր։ Խօսեցաւ անոր, բայց այն վայրկեանն որ ջանաց քայլ մը առնել շանը մօտ երթալու համար, շունը վրան նետուելով խածաւ ձեռքը և կախուեցաւ։ Ճի՛մ պոռաց սարսափով, և իր գործատէրները վազեցին եկան, և ըրին ինչ որ կրնային ընել մարդն աղատելու համար։ Հէտեալ օրը շունը առաջուան պէս բարեբաղոյ էր, բայց երբ ձիմ տուն դարձաւ մէկ երկու շաբաթ յետոյ, նորէն գինովցած, շունը նորէն միմալաց և ակռաները ցուցուց, ճիշդ ինչպէս որ ըրած էր առաջ. և վերջը ամբարանոցը գնաց և հոն մնաց երկու օր։ Ճի՛մ սրտին մէջ պահեց բանը։ Առաջ շատ խրատներ և յորդորներ լսած էր, բայց երբեք օգտուած և խմտուքէն ետ կեցած չէր։ Երբ երրորդ անգամ նոյն բանը պատահեցաւ, ըսաւ, «Աղէկ ուրեմն, եթէ ես խմելովս այնքան կը նուաստանամ որ շունն կ'աւրջնայ ինծի ընկերանալու, կարծեմ ա՛լ եկած է խմտուքս ձգելու ժամանակը»։ Ճի՛մ խօսքին վրայ կեցաւ, ա՛լ երբեք կաթիլ մը չառաւ բերանը, և այդ օրէն ետքը ա՛լ երբեք չգժտուեցաւ շանը հետ։

Ճի՛մի գինով տուն դարձած ժամանակը պատահող ամէն մարդու վրայ կը յարձակէր շունը։ Չէինք գիտեր թէ ի՞նչ էր պատճառը։ Բայց իբր երկու տարի յետոյ փերեղակը պատմեց մէկուն թէ ի՞նչպէս օր մը գինետան գործաւոր մը այս շան մօրը զարկաւ տաք երկաթով մը, և անկէ ետեւ շունը երբեք չէր թողուր որ գինով մը իրեն մօտենայ։ «Կարծեմ անոր ձագն ալ մօրմէն ժառանգած է գինովնե-

լուն դէմ ցուցած հակակրօթիւնը», ըսաւ։ «Բայց շունն ի՞նչպէս ձեռք բերիք», հարցուց օտարականը։

«Պատմեմ», ըսաւ երկրագործը, «գիտէք որ անունն Մնաու է, ձէյմն Մնաու։ Ես էի այն գործաւորը։ Եթէ Նիլ չըլլար, հիմա տակաւին գործաւոր պիտի մնայի փոխանակ լաւ ազարակի մը տէրն ըլլալու։ Խեղճ ծերուկ շուն։ Հիմա հետզհետէ տարիքը կ'առնէ, բայց ես պիտի չմոռնամ զինքը»։

— 333 —

ՀՈՒԹԻ ԻՆՉՊԵՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱԻ
Հուլիս, որ տակաւին նոր աղէկցած էր ծանր հիւանդութենէ մը, ըսաւ, «Մայրիկ, ես աղօթք ըրի երէկ գիշեր»։ «Այնպէ՞ս է սիրելիս, դուն միշտ աղօթք չե՞ս ընէր»։ «Այո, կ'ընեմ, բայց երէկ գիշեր ճամբարի աղօթք մը ըրի։ Չեմ կարծեր թէ առաջ ճամբարի աղօթք մը ըրած էի երբեք։ Ես երկար ժամանակ արթուն մնացի պառկելէս ետքը։ Մտածեցի թէ շատ անգամ չար աղջիկ մը եղած էի։ Չանացի համբել ըրած բոլոր չար բաներս, և շատեր գտայ։ Չանացի միտք բերել մէկ շաբաթուան մէջ ըրածներս, բայց տեսայ որ մեծ դէպ մը եղան, և տակաւին ամէն ալ միտքս բերած չէի։ Եւ խորհեցայ թէ ի՞նչ պիտի ընէի եթէ Յիսուս ինծի եկած ըլլար հիւանդութեանս ատենը։ Յետոյ մտածեցի Յիսուսի՝ չարերուն համար մեռնելու եկած ըլլալուն և ուրախութեամբ անոնց ներելու պատրաստ ըլլալուն վրայով։ Այնուհետեւ ելայ անկողնէս և ծնկան վրայ եկայ և ջանացի ըսել Յիսուսի թէ ի՞նչպէս չար եմ, և խնդրեցի անկէ որ խորհի այն մեղքերուս վրայ զորոնք կըցած չէի միտք բերել։ Յետոյ սպասեցի և անոր ժամանակ տուի որ խորհի անոնց վրայ, և երբ կարծեցի թէ յիշած էր զանոնք ամէն ալ, խնդրեցի որ ներէ անոնց։ Եւ վստահ եմ թէ ներեց, մայրիկ, վասն զի ըսած է թէ կը ներէ։ Անկէ ետքը երջանկութիւն դգացի, անկողին մտայ, և ա՛լ երբեք չստեղծացի մատուցմէ»։

«Երանի անոնց, որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, և որոնց մեղքերը ծածկուեցան»։ Հուլիս, Դ. 7։

Տարեկան բաժանորդագիրն 6 րա՛հ. արծաթ, կանխիկ, ամէն տեղւոյ համար։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Կողմէն
Արտօնատէր Ժ. Բ. ԿՐԻՄ

Տնօրէն—Խմբագիր Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱՅՈՐ ՊՈՅԱՅԱՆ
Ֆինանսներու Խոգուշու, Ամերիկան Խան